

VEN, Jan van der, activist (Antwerpen 31 juli 1876 - Bornem 30 maart 1925).

Zoon van Flor van der Ven en neef van burgemeester Jan van Rijswijk. Van der Ven was een tijdlang werkzaam als beambte bij de Berg van Barmhartigheid te Antwerpen, maar verliet België vrij spoedig om naar China en Canada te gaan. Bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog keerde hij terug en koos de zijde van de activisten : hij werd ambtenaar bij het departement van Arbeid en Nijverheid en medebestuurder van het te Brussel gevestigde Vlaamsch Persbureau. In 1917 publiceerde hij, als Witte van de Ven, Het huidige standpunt van het Vlaamsche volk in den wereldstrijd, waaruit zijn Vlaamse en democratische gezindheid spreekt. Na de bevrijding gevangen genomen schreef hij in zijn cel, onder het pseudoniem Noordling, In 't Gevang; Muurkrabbels (1919), een verzameling frisse schetsen, plastisch uitgedrukte ervaringen en beschouwingen, fijn, geestig, maar af en toe vlijmend scherp.

Na zijn spoedige vrijlating verzette Van der Ven zich tegen de Belgische annexatiepolitiek tijdens de vredesonderhandelingen in Versailles. In een anonieme brochure, getiteld *Een Noodlottig Man en een Onbekwaam Minister*. Ons land een roofstaat, drukte Van der Ven de mening uit dat de Belgen geen recht hadden op gebieden zoals Duits-Luxemburg, Maastricht, Moresnet, Eupen-Malmédy, die noch historisch, noch etnografisch, noch uit militair opzicht tot België behoorden. België mocht geen „roofstaat” zijn en diende daarom zijn annexatieplannen te laten varen, als het geen nieuwe oorlog in de onmiddellijke toekomst wenste. Vooral de minister van Buitenlandse Zaken P. Hy-mans kreeg het hard te verduren („hoovaardig maar onbekwaam man, die een hoogen dunk heeft van zichzelf... dwaze en misdadige hardnekkigheid...”). De drukker van de brochure, E. de Mulder uit Borgerhout, werd gearresteerd. Van der Ven daarentegen vluchtte naar Nederland. In Rotterdam ging hij als correspondent in vreemde talen bij een Amerikaanse importfirma werken. Daarna vestigde hij zich te Huybergen bij de Belgische grens, waar hij, ook onder het pseudoniem Noordling, Duit voor *Kermis* (1922) schreef: door zijn geweten geprest ontvlucht de koning het hof om de vrijheid van het platteland op te zoeken, waar hij de Vlaamse ziel leert kennen, de Vlaamse massa organiseert en de eerste steen voor een Vlaamse universiteit legt. Dit visionaire verhaal, met verrassende beelden, grote taalvaardigheid en sprankelende humor, zegt de Vlamingen dat ze in de kracht van eigen organisatie en werk redding kunnen vinden tegen de ontaardende invloed van het Brusselse milieu.

WERKEN: *Het huidige standpunt van het Vlaamsche volk in den wereldstrijd* (onder pseud. Witte van de Ven, 1917); - *In 't Gevang; Muurkrabbels* (onder pseud. Noordling, 1919); - *Een Noodlottig Man en een Onbekwaam Minister* (anoniem, z.j.); - *Duit voor Kermis* (onder pseud. Noordling, 1922). **JANINE BEYERS-BELL en MARCEL BOEY**